

Tampereen hiippakunta 30.3.2020

Pääsiäiseen ja muuhun seurakuntaelämään liittyvää materiaalia poikkeusaikaan

Hyvä kirkkoherra,

kiitos siitä tavasta, jolla viime viikkojen aikana olet johtanut työyhteisöä ja seurakuntaa. Poikkeusoloissa on löytynyt jatkuvan rukouksen voima, uusia toimintatapoja, luovaa ajattelua ja hyvää yhdessä tekemistä paikkakunnan muiden toimijoiden kanssa. Seurakunta voi kaiken keskellä olla huolenpidon ja toivon kannattelijana yhteiskunnassa, kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien tuki. Sitä toivon ja hyvän vaalimista myös tulevana viikkoina ja kuukausina tarvitaan. Kantakoon siis työtäsi Kolmiyhteisen Jumalan siunaus, olkoon elämäsi Isän voiman varassa, Pojan rakkauden kantamana, Hengen johdatuksessa.

Tässä kirjeessä on pääsiäisen viettoon ja tuleviin rippikouluihin liittyviä linkkejä. Lisäksi tähän on koottu myös muita seurakunnan työhön liittyviä näkökulmia poikkeusoloihin. Koska tähän on koottu paljon viikkojen varrella tullutta ohjeistusta, osa asioista tulee jo toiseen kertaan. Ajatus on ollut koota yhteen tietoa ja siksi kirje on aika pitkä. Tarkoitus ei kuitenkaan ole uuvuttaa, vaan tukea. Tämä vastaava viesti ja aikaisemmat ohjeet löytyvät myös hiippakunnan nettisivuilta. Ja koska tilanne elää, tarkennuksia kaikkeen voi tulla tulevana viikkoina.

Pääsiäisajan materiaalia

Poikkeusoloissa pääsiäisen hetkiä suunnitellaan uudella tavalla. Tässä liitteenä tulee materiaalia suunnittelun tueksi. Tarjolla on joitain ehdotuksia ja virikkeitä pääsiäisen viettämiseen. Monessa seurakunnassa suunnitelmat ovat ehkä jo valmiina, ja se on hyvä. Toisaalla saatetaan kaivata vielä joitakin ideoita ja valmiita rukouksia. Tämä työryhmän tuottama materiaalipaketti on juuri sitä varten. Voit ottaa tästä pienen palan, jos haluat tai kokonaisen runsaan liturgisen toteutuksen oman ja seurakunnan tarpeen mukaan.

[Pääsiäinen 2020. Virikkeitä ja materiaaleja](#)

[Rukouksia koronaepidemian aikana](#)

[Piispalta: Kirkkoherroille ehtoollisen vietosta pääsiäisenä](#)

Rippikoulujen järjestäminen poikkeusoloissa

Rippikoulu on yksi kirkon aarteista – myös poikkeusoloissa. Tällä hetkellä on varauduttava siihen, että alkujakson lisäksi myös kesän jaksoa tullaan toteuttamaan eri tavalla kuin suunniteltu, siirtäen myöhempään ajankohtaan tai toteuttamalla etänä. [Sakastissa](#) on kuvattu tämänhetkistä tilannetta ja koottu materiaaleja. 3.4. on tulossa lisänäkökohtia aiheeseen liittyen.

Rippikoulun tilannepäivitys järjestetään heti etärippikoulun opetussuunnitelmapohjan julkistuksen jälkeen. [Rippikoulun tilannepäivitys \(6.4. klo 13-15\)](#). Saman viikon torstaina on myös mahdollisuus keskustella aiheesta, mikäli maanantaina ei ole mahdollista olla mukana.

Kirkolliset toimitukset

Poikkeusolojen rajoituksista huolimatta kirkon työssä eletään ihmisten kanssa ainutlaatuisia hetkiä. Kohtaamista auttaa hyvä valmistautuminen ja etukäteiskeskustelut ihmisten kanssa. Samalla on paljon käytäntöön liittyviä uusia asioita pohdittavaksi - esimerkiksi se, miten toimitaan kaikkea koskemista välttäen. On myös hyvä käyttää yhteisten albojen sijaan omaa albaa tai papin juhlapukua. Työturvallisuuteen liittyvät näkökohdat on otettava huomioon kaikessa toiminnassa. Siksi kirkollisia toimituksia tulee toteuttaa vain seurakunnan tiloissa, eikä kotona. Tilanteen nyt vakavoituessa on entistä painokkaammin tarjottava kasteen ja vihkimisten siirtämistä myöhempään ajankohtaan. Yleisiä ohjeita työnantajalle löytyy [Kirkon työmarkkinalaitoksen](#) sivuilta. [Tämän linkin](#) takana olevat työterveyslaitoksen ohjeet voivat myös olla avuksi.

[Yleisiä ohjeita](#)

[Piispojen täsmentävä ohje kirkollisiin toimituksiin](#)

[Piispan kirje](#) kasteista ja hautauksista 23.3.2020

Ehtoollinen sairaan luona

Saattohoitotapauksessa pappi voi toimittaa sairaan ehtoollisen kotona. Silloin on noudatettava sairaalaehtoollisen jakotapaa. Ehtoollisen jakaja käyttää ehtoollisaineita käsitellessään ja ehtoollista jakaessaan kertakäyttöhansikkaita, jotka hävitetään käytön jälkeen. Ehtoollisen vietossa käytetään erillistä pikaria. Leipä ja viini on myös mahdollista antaa yhdessä (esimerkiksi lusikalla) niin, ettei kosketusta käsin synny. Ehtoollisenjakajan on syytä varata kotikäynnille mukaan riittävä määrä pikareita sekä hansikkaat. Sairaana ehtoolliseenkin liittyy työsuojelullinen näkökulma. Työnantajan velvollisuus on suojella työntekijän turvallisuutta, eikä työnantaja voi pakottaa työturvallisuutta vaarantavaan tehtävään.

Hautauksiin liittyen

Hautaustoimen ohje on välitetty sähköpostitse seurakuntiin keskiviikkona 25.3. Se löytyy myös kirkkoherrojen Teams-ryhmästä. Hautaustoimeen liittyvä verkkotapaaminen pidetään keskiviikkona 1.4. klo 13 alkaen. Mukana on Harri Palo kirkkohallituksesta. [Tästä linkistä](#) pääsee osallistumaan.

Hautaan siunaamiseen liittyviä ohjeita piispoilta on luettavissa [täällä](#).

Työn uudelleen organisoiminen ja jaksamisen vaaliminen

Seurakunnissa on nopealla aikataululla ja luovalla otteella siirrytty toisenlaiseen työn tekemisen tapaan. Mahdollisuuksia on nähty ja hyödynnetty, yhteistyötä paikkakunnan toimijoiden kesken on monessa paikassa vahvistettu. Kaikella on viestitty, että seurakunta on edelleen olemassa ihmisten tukena ja toivon kannattelijana. Tämä on erittäin tärkeää, sillä meillä on myös lakisääteinen velvollisuus henkiseen huoltoon poikkeusoloissa. Siksi on lähiviikkoinakin arvioitava,

mihin seurakuntien työntekijöitä poikkeusoloissa erityisesti tarvitaan - miten voidaan vahvistaa henkisen huollon kannalta kaikkein kriittisimpiä toimintaketjuja?

Kaikki tämä vaati johtajuutta, luovuutta ja luottamusta työyhteisössä. Työnantaja voi tehdä töiden asianmukaisen järjestelyn kannalta tarpeellisia muutoksia tehtäviin sekä järjestellä työtehtäviä ja työaikoja siten, että työt tulevat tehdyksi myös muuttuneissa olosuhteissa ja että työn kuorma jakautuu oikeudenmukaisesti.

Talouden taantuma tulee aikanaan aiheuttamaan selvän tulojen alenemisen seurakuntatalouksille. Seurakunnat eivät kuitenkaan kohtaa akuuttia kassakriisiä koronaviruksen vuoksi, vaan taloudelliset haasteet syvenevät vasta myöhemmin. Siksi seurakuntia rohkaistaan tässä kriisitilanteessa turvaamaan kirkon henkilöstön toimeentulo ja kantamaan tilanteessa yhteiskuntavastuuta. Lomauttamisen tulee tässä kohdin olla viimeinen vaihtoehto.

Tavoitteena on nyt tukea ihmisiä kriisitilanteessa sekä suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia.

Johtajan tehtävä on myös pitää huolta työyhteisön ja omasta jaksamisestaan. On hyvä katsella pidemmälle kuin vain pariin lähiviikkoon – edessä on todennäköisesti varsin pitkä ajanjakso poikkeusoloissa. On tärkeää pohtia ja vaalia sellaista, mikä kannattelee jaksamista.

[Kirkon työmarkkinailaitos: Työnantajan työkaluja](#)

[Työturvallisuuskeskus: Materiaaleja työpaikkojen korona-arkeen](#)

Kolehtien sijaan kehoitus osallistua rahankeräykseen

Poikkeusoloissa kolehtien sijaan on mahdollista kehottaa osallistumaan yhteistyöjärjestöjen rahankeräykseen. Tämä tosin edellyttää voimassa olevaa rahankeräyslupaa. Lisää aiheesta [täällä](#).

Seurakunnan hallinnon järjestäminen poikkeusoloissa

Kirkkohallituksen täysistunto on antanut väliaikaisen määräyksen seurakuntien ja seurakuntayhtymien sekä kirkkohallituksen hallinnosta poikkeusoloissa. Päätöksestä on tiedotettu tiistaina 24.3. [kirkkohallituksen yleiskirjeellä nro 11/2020](#).

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto voidaan valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa kutsua koolle välittömästi. Valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuutetuista on saapuvilla.

Jos kirkkovaltuustoa tai yhteistä kirkkovaltuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kirkkoneuvosto voi päättää kirkkohallituksen määräyksessä sanotut asiat. Ensijaisesti kutsutaan valtuusto koolle. Valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuutetuista on saapuvilla.

Kirkkoneuvoston valtaa ei tässä vaiheessa siirretä kirkkoherralle.

Väliaikaisesti otetaan käyttöön mahdollisuus sähköisen kokouksen järjestämiseen. Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän toimielintä taikka kirkkohallitusta tai sen toimielintä ei saada

koolle poikkeusoloissa, voidaan toimielimen kokous järjestää sähköisesti. Sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että läsnä oleviksi todetut ovat keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja äänyhteydessä. Yleisöllä on oltava mahdollisuus seurata kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston julkista kokousta myös siltä osin kuin kokoukseen osallistutaan sähköisesti.

Teams- tai Skype-kokoukset täyttävät sähköisen kokouksen vaatimukset. Sen sijaan sähköposti- tai puhelinkokoukset eivät sitä täytä.

Seurakuntien tilat ja verenluovutus

Seurakuntia suositellaan edelleen luovuttamaan tilojaan Suomen Punaisen Ristin Veripalvelun käyttöön. Toimivan verihuollon turvaaminen on välttämätöntä kaikissa tilanteissa, myös poikkeusoloissa. Aluehallintoviraston lausunnon mukaan on ensiarvoisen tärkeää, että verenluovutustilaisuudet järjestetään ja SPR:n Veripalvelun annetaan käyttää toimintaan sopivia tiloja tätä tarkoitusta varten. On kuitenkin syytä selvittää mahdollisuudet järjestää verenluovutustilaisuudet siten, ettei niihin samassa välittömässä tilassa osallistu yhtäaikaisesti yli 10 henkilöä.

Kriittiset ammatit

Valtioneuvoston kanslia on listannut [yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittiset ammatit](#). Listalla mainitaan henkisen kriisinkestävytyden kannalta myös **kirkon ja seurakuntien työntekijät osin**. Tämän tulkitaan tarkoittavan hengellisen työn työntekijöitä ja näiden tehtävissään tarvitsemia tukipalveluita. Työnantajalla on mahdollisuus varata henkilöstöään kriittisiin tehtäviin poikkeusoloissa.

[Puolustusvoimien ohje henkilövaraukseen](#)

Kirkon koulutuskeskuksen koulutukset kevään aikana toteutuvat etänä

Koronaviruspandemian vuoksi Kirkon koulutuskeskuksen kevätkauden lähiopetusjaksot siirretään toteutettavaksi verkossa. Koulutuksia ei siis peruta, vaan ne toteutetaan verkko- ja itseopiskeluna.

Jos koulutuksen toteuttaminen verkossa ei ole mahdollista, lähijakso siirretään myöhempään ajankohtaan.

Tarkempia tietoja etätoteutuksista tai koulutuksen siirtämisestä antavat asianomaisen koulutuksen vastuukouluttajat. He tulevat olemaan yhteydessä osanottajiin.

Tämä päätös koskee koulutuksia, joiden lähijaksot on suunniteltu toteutettavaksi ennen 19.6.2020.